

Projektbeskrivelse

Fornyede indvindingstilladelser på Svendborg Vands kildepladser, Hvidkilde og Byen

Projektbeskrivelse og informationsmateriale til første offentlige høring

Projekt ID: 10422484
Ændret: 31-10-2025 14:11
Revision: Version 2

Udarbejdet af MLP
Kontrolleret af MOW
Godkendt af MLP

1 Indledning

Svendborg Kommune har modtaget en ansøgning fra Svendborg Vand A/S om fornyelse af tilladelser til indvinding af råvand på kildepladserne beliggende ved Hvidkilde og i Byen.

Svendborg Vand A/S har den 20. juni 2024 anmodet om en frivillig miljøvurdering. Svendborg Kommune har vurderet, at projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 10m. Projektet er derfor omfattet af krav om udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport (tidligere kaldet en VVM-redegørelse), der skal beskrive og vurdere projektets mulige påvirkning på miljøet.

Grundlaget for miljøkonsekvensrapporten er bl.a. kommentarer fra offentligheden og berørte myndigheder, hvorfor nærværende informationsmateriale er udarbejdet for, at offentligheden og berørte myndigheder kan tage stilling til projektet og kan fremsende bemærkninger, der kan danne baggrund for de undersøgelser og vurderinger, som skal være omfattet af miljøkonsekvensrapporten.

2 Baggrund og begrundelse for projektet

Svendborg Vand A/S indvinder i dag råvand fra to kildepladser: Hvidkilde kildeplads og Byen kildeplads. Den nuværende (2024) indvinding på Hvidkilde Kildeplads er på 428.333 m³/år, mens den er 622.224 m³/år på boringerne i Byen. Indvindingstilladelserne for kildepladsen Byen placeret ved hhv. Hovedværket og Grubbemølleværket (Vestergade Råvandsstation) og Hvidkilde Kildeplads, er udløbet og derfor er der behov for nye indvindingstilladelser på de to kildepladser. Dette skal sikre den fremtidige vandforsyning i Svendborg.

Vandet fra kildepladserne er siden 2018 blevet behandlet dels på det nye vandværk, Sørupværket og dels på Grubbemølleværket. Sidstnævnte nedlægges i løbet af 2026, så alt vandet fremadrettet behandles på Sørupværket. Samtidig er det tidligere vandværk, Hovedværket nedlagt. Projektet omfatter en ansøgning om fornyet indvindingstilladelse af samlet 1,6 mio. m³ råvand/år. Indvindingen er fordelt med 700.000 m³/år på 4 boringer på Hvidkilde kildeplads beliggende nær

NIRAS A/S
Ceres Allé 3
8000 Aarhus C

T: +45 8732 3232
D: +45 6020 1872
E: MLP@NIRAS.DK

www.niras.dk
CVR-nr. 37295728
FRI, FIDIC

Hvidkilde Gods og 900.000 m³/år fra 6 boringer fra kildeplads Byen. Indvindingen i Byen er fordelt på én boring ved Vestergade Råvandsstation, tre boringer ved det gamle Hovedværk og to boringer ved Grubbemølleværket.

Der er fundet DMS og PFAS i vandet i boringerne i byen, mens vandet fra Hvidkilde kildeplads er mindre belastet med miljøfremmede stoffer.

Ved boringerne i Byen er der fundet miljøfremmede stoffer under grænseværdien i vandet fra boringerne ved Grubbemølleværket, mens der i vandet fra boringerne ved Hovedværket er værdier både over og under grænseværdierne. Vestergade er den mindst belastede boring i byen. Her er der kun fundet meget lave værdier af miljøfremmede stoffer. På Hvidkilde Kildeplads er der lave værdier af miljøfremmede stoffer i alle boringerne.

Vandet der leveres til forbrugerne fra både Grubbemølleværket og Sørupværket har ikke problemer med overskridelser af grænseværdierne for nogle af problemstofferne.

Hvidkilde kildeplads er en nøglekildelads for Svendborg Vand i forbindelse med at skaffe rent drikkevand til borgerne i Svendborg.

Svendborg Vand ønsker at have vand fra begge kildepladser til rådighed for at sikre forsyningen i fremtiden, hvis der f.eks. skulle vise sig en forurening af én af kildepladserne i byen. Her vil vandet fra Hvidkilde tjene som et væsentligt element for at fremtidssikre Svendborg Vands forpligtelse til at levere rent vand til borgerne.

For at opnå dette ønsker Svendborg Vand tilladelse til indvinding af vand på begge eksisterende kildepladser, Hvidkilde og Byen. I alt ansøges om indvinding af 700.000 m³/år fra Hvidkilde og 900.000 m³/år i Byen. Vandet fra kildepladserne skal behandles på Sørupværket, der blev etableret i 2018.

3 Projektet

På Hvidkilde Kildeplads indvindes fra 4 boringer beliggende på 4 adresser omkring Hvidkilde Gods og indvindingen i Byen finder sted fra 6 boringer på 3 adresser i og omkring det gamle Hovedværk, Grubbemølleværket og Vestergade Råvandsstation i Svendborg By, Figur 1 og Figur 2.

Figur 1. Placering af Hvidkilde Kildeplads og kildepladsen Byen (Hovedværket, Grubbemølleværket og Vestergade Råvandsstation) og placering af Sørupværket der behandler vandet fra de to kildepladser. Kilde: <https://dataforsyningen.dk/data/962>

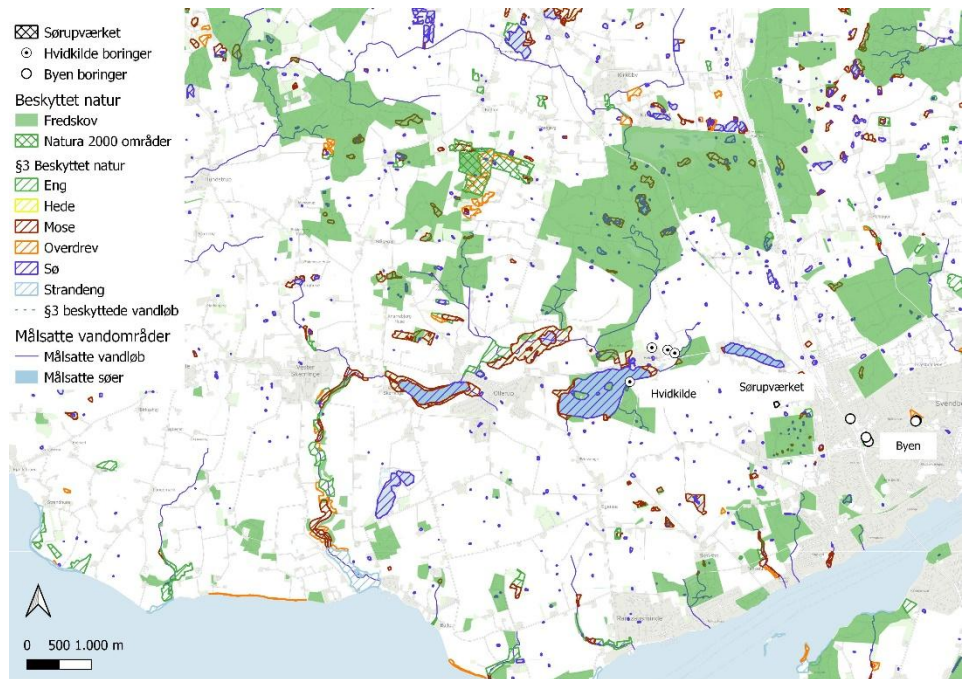
Den samlede ansøgte indvinding giver mulighed for indvinding af op til 1.600.000 m³/år. Råvandet skal behandles, før det kan afledes til forbrugerne. Dette sker på Sørupværket og i mindre omfang på Grubbemølleværket frem til 2026. Alle ledninger til transport af råvand fra kildepladserne til vandværket og rentvandsledninger er etableret og der er således ikke behov for anlægsarbejder i forbindelse med projektet.

I det efterfølgende angives en række oversigtskort, som viser placeringen af f.eks. fortidsminder og beskyttet natur.

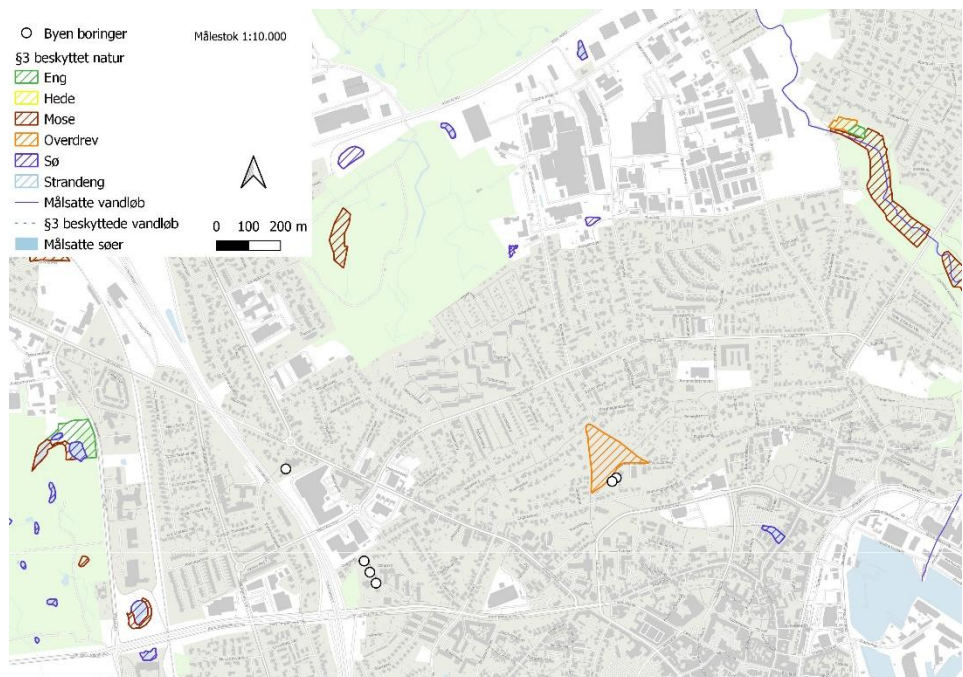

Figur 2. I nærheden af kildepladserne og Sørupværket findes fortidsminder – disse berøres ikke af projektet. Kilde: <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/>

I nærheden af projektet findes en række fredskovsområder, beskyttede naturtyper, søer og vandløb (se Figur 3, Figur 4 og Figur 5).

Figur 3. I nærheden af kildepladserne og Sørupværket findes en række beskyttede naturområder – disse påvirkes i variabelt omfang af projektet. Kilde: <https://www.miljoportal.dk/Kort/>

Figur 4. Beskyttede naturtyper, vandløb og søer i nærheden af kildepladserne, Byen. Kilde: <https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>

Figur 5. Beskyttede naturtyper, vandløb og søer i nærheden af kildepladsen ved Hvidkilde.
Kilde: <https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>

4 Mulige miljøpåvirkninger

Vandindvindingen skal vurderes i forhold til den hidtidige indvinding på kildepladserne og andre indvindinger, samt en situation uden indvinding på kildepladserne. Dermed opnås viden om kildepladsernes påvirkning på omgivelserne både i forhold til den historiske indvinding og i forhold til en situation uden vandindvinding på Svendborg Vands kildepladser, Byen og Hvidkilde.

Vandindvindingen vil – i forhold til en situation uden vandindvinding – medføre en sænkning af grundvandsstanden i nærheden af kildepladserne i Byen og Hvidkilde, hvilket kan resultere i en reduceret tilstrømning og gennemstrømning til Hvidkilde Sø og Ollerup Sø og dermed mindre vandføring i det nedstrømsliggende vandløb, Syltemae Å. Hertil kommer at det bynære vandløb, Trappebækken sandsynligvis også påvirkes med en reduceret vandføring.

Der findes en række beskyttede naturtyper (§-3 områder) i nærheden af kildepladserne. En ændring af grundvandsstanden kan risikere at påvirke disse områder, herunder flora og fauna i områderne og dermed områdernes naturværdi. Derudover kan det ikke udelukkes, at der findes beskyttede dyr og planter (såkaldte Bilag IV-arter), som kan blive påvirket af projektet.

Nær kildepladsen ved Hvidkilde findes fortidsminder, og det vil blive vurderet, om disse kan blive påvirket af indvindingen.

Indvinding af vand fra kildepladserne vil forventeligt ikke medføre andre begrænsninger i dyrkningsmetoderne på landbrugsarealer, end de der forventes udpeget i den fremtidige indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i Svendborg Kommune.

Ovenstående mulige påvirkninger vil blive beskrevet og vurderet i miljøkonsekvensrapporten. Ud over disse forhold kan der være andre påvirkninger, som også vil blive vurderet i miljøkonsekvensrapporten.

5 Den videre proces

Når den første høring er gennemført, udarbejder Svendborg Vand A/S en miljøkonsekvensrapport, med udgangspunkt i Svendborg Kommunes afgrænsningsnotat og indkomne kommentarer fra høringen. Miljøkonsekvensrapporten sendes til Svendborg Kommune, som kvalitetssikrer rapporten og som på baggrund heraf udarbejder et udkast til afgørelse. Der gennemføres herefter endnu en høring for offentligheden og berørte myndigheder i 4 uger, hvor det vil være muligt at komme med bemærkninger til den gennemførte miljøvurdering og udkast til afgørelse.

Miljøkonsekvensrapporten og indkomne bemærkninger fra denne offentlighedsfase vil udgøre grundlaget for en politisk beslutning om, hvorvidt projektet kan tillades.